

tott munkásemberi ionakasztotta magát az ajtóra... Harmadnapra vették észre...

A szegény leánynak senki sem mondta meg, hogy mi történt az apjával és fivérével, amíg ő a kórházban feküdt. Csak most egy nap előtt tudta meg, hogy milyen árva lett ő belőle karácsony napjára.

*

A karácsony hárcban találta a fekete rabszolgákat, a kéményseprősegédeket. Két hete tart már a küzdelmük a tőke ellen. A sztrájk-tanyán naponként előadásokat tartanak nekik, az előadásokat nagy figyelemmel hallgatják, de a nagy esőndet folyton zavarja egy-egy elfojtott zöreje... A fekete rabszolgák, kevés kivétellel, mind tüdőbetegek, köhögnek...

A hosszú ideig tartó egészségtelen munka, a tüdőbaj ellen folyik a harcuk. A hareolók lelkesek és vidámak. De annál szomorubbak azok a munkások, akiknek betegségén már nem sokat segíthet ez a küzdelem, akiket már hálójába kerített az elmulás... Mit mondanak az áldozatok?

N. Ferenc 32 esztendő, vézna, sovány ember, beesett arccal. Mutatja a véres zsebkenőjét. Egy éve már, hogy tüdőbajos. A felesége szintén beteg, de azért dolgozik, ő látja el a családot. Három gyermekük van. Budán laknak egy kis szobában. N. Ferenc néhány hét előtt próbált dolgozni, de elájult a gyöngeségtől. Kórházban is volt és ott az orvosok már lemondottak az életéről. Félt, hogy nem is bírja soká, a sztrájk-tanyán sem maradhat fél óránál tovább, a rossz levegő megfojtja...

P. György ötvenéves, a kéményseprőiparban huszonkilenc évet dolgozott. Nyolc év előtt egy kazántisztításnál meghült, fejbetegséget kapott.

— Hat éven át nem tudtam dolgozni; mondja, a télen két hónapig munkába álltam, de megint abba kell hagyni. Most úgy élnék kérem, hogy vasárnapon meg az ünnepeken megyek pincérnek... Szomorú az én karácsonyom, most is, mint már évek óta...

*

Szomorú, fekete karácsony köszöntött a fényesen ragyogó főváros munkásnépére...

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek	Osztályozás	331.61
Szerző	Cím <i>Munkáscsaládok karácsonya.</i>	Hely	
		Idő	"1913"
Forrás: <i>Népszava</i>		Személy	
Bp.	1913 XII/28	Helyszám	1913
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	

HIREK

Munkáscsaládok karácsonya.

Szomoru fekete karácsony köszöntött be ennek a büszkén ragyogó, fényes nagy városnak munkáscsajátjára. Talán még sohasem fenyegetett úgy a nagy inség, mint ez évben, éppen a „szeretetlenek“ és a „békének“ ünnepén! Egy nagy temető ez az egész város és megszámlálhatatlan sok az áldozat benne. A munkátlan-ságnak áldozatai itt állanak összetörve, eltiporva. Mennyien vannak!...

A szegény nép fekete, szomoru karácsonyáról hadd mutassunk itt be néhány képet. A sok szomoru történet közül, amely előttünk napról-napra elvonul, kiragadunk egypárát, hogy halvány vonásokba bemutassuk: ime, így éltek a szeretet ünnepén a mi testvéreink...

A Józsefváros külső részén, a Dugonich-utcában, egy szűk pinceuduban sinylődik egy proletár-család. Az asszonyt a proletárok közös veszedelme: a tüdővész még hónapok előtt ágyba sodorta. A három apró, fejletlen, csenevész gyermek ott kuporog a pinceodu egyik sarkában, össze-vissza bujnak, hogy ne érezzék olyan nagyon a hideget.

A legidősebb fiu, aki 3 éves, föláll a sarokból és előrejön:

— En tudom, hogy mi lett az apánkkal. Ugy fogták ki a vízből.

Jönnek a szomszédok és elmondják, hogy B. Eleknek hívták az öngyilkos apát, napszámba járt, hét hónapig volt munka nélkül... Az asszony is a végét járja már, beszélni sem tud...

Igy töltötte a három árva proletárgyermek a szép karácsonyi estét...

A képviselőházban a multkoriban fölállott Tisza István miniszterelnök és kijelentette, hogy hazugság az, mintha a mult esztendei mozgósításnak áldozatai volnának, hazugság, hogy a Boszniába szállított katonák betegség, rossz élelem és komisz bánásmód miatt panaszokadtak volna, hiszen minderre nem is volt okuk...

Beszéltünk K. Sándor kereskedősegéddel. Amiket ő nekünk mondott, élénk cáfolata Tisza nagyhangu kijelentéseinek. És az ő esete után elképzelhetjük, hogy mi lett a sorsa a többi munkáscsaládoknak, amelyek bizonyára nyomorúságosabb viszonyok közé kerültek K. Sándoréknál, amikor a családfőntartójuk a mozgósítási parancsot megkapták.

K. Sándor, aki 180 korona havi fizetés mellett, hat év óta dolgozott egy előkelő cégnél, 1912 december havában kapta meg a behívó cédulát. Ott kellett hagynia a jó állást, Dalmáciába, a montenegrói határra vitték az egyik parti ütöghöz. Három hónapig volt K. Sándor az ütögnél.

— Piszkos barakkokban laktunk, mondja, az ételünk fekete víz volt reggelire, valami sárgafé és avas főzelék volt az ebédünk, ebből gondolható, hogy miként éltünk! Egy napon meglörtént, hogy valamennyien sztrájkba léptünk a koszt és a bánásmód miatt és hogy hire ne men-

jen a dolognak, a sztrájk miatt senkit sem büntettek meg. Ugyanakkor a hozzánk közel cirkáló „Rudolf“ nevű hajón is lázadás tört ki hasonló okok miatt, hétszáz matróz tagadta meg az engedelmességet. Ezt az esetet is elítélték.

Majd elmondja, hogy egy sötét estén egy árokba esett és a lábát megszebezte. Kérésére hazaengedték. Most is nyomorékja az esetnek. És az államtól mostanig egy fillért sem kapott

sem ő, sem pedig a családja. A család az ő távolléte alatt elköltötte a nővére hozományát. K. Sándor most nem kap munkát. *A régi helyét már betöltötték.* Nyomorognak mindnyájan.

És eljött a karácsony és K. Sándornak még mindig nincs munkája. Báresak esne a hó, hogy mehetne havat hányni, mondja K. Sándor. Kétségbeejtő, inséges sorsban találta őket is a karácsony...

Az egyik kórházból karácsony előtti napon kijött egy munkásleány. Amikor a kórházba került, még élt az apja, élt mindakét testvére. Most pedig a szegény leánynak már ninesen senkije. Egyedül, mindenkitől elhagyottan tölti a „szent“ karácsonyi estét...

A Viola-utca egyik bérházába ennek az évnek elején négy tagból álló munkáscsalád bérelt lakást, egy kis szobát. Az egyik leány varromhelybe járt, a másik egy könyvkötőműhelybe, a fiu pedig irodába dolgozott. Az apa már öreg ember volt, öt év óta munkaképtelen, a gyermekei tartották el. Julius hónapban a nagyobbik leánynak a könyvkötőműhelyben jelentékenyebb sérülése támadt a balkezén. Emiatt nem járhatott munkába. A leány buskomorra lett és megőrült. A Lipótmezőre vitték, ott meg is halt. Októberben egy estén a kisebbik leányt is baleset érte, odahaza a lakásukon magára rántotta az égő lámpát. Súlyosan megsérült és a kórházba vitték. Ugyanakkor a fiunak be kellett vonulnia katonának. Bécsbe vitték. A fiu ott öngyilkos lett... Az apa magára maradt a lakásban. Egyik leánya a tébelydában, a másik félig összeégve, a fia pedig öngyilkossá lett... Néhány nap előtt a sorssni-